1893 - 1963
70-ий РІК ВИДАННЯ І СЛУЖБИ СВОЄМУ НАРОДОВІ ТА ПРАВДІ

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: "SVOBODA", 81-83 GRAND ST. JERSEY CITY 3, N. J.
HENDERSON 4-0237
HENDERSON 4-0807
УНСоюз: HENDERSON 5-8740
Тел.: з Ню Йорку: BARCLY 7-4125
УНСоюз: BARCLY 7-5337

РІК LXX. Ч. 119. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 25-го ЧЕРВНЯ 1963 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JUNE 25, 1963 No. 119. VOL. LXX.

ПРЕЗИДЕНТА КЕННЕДІ ОВАЦІЙНО ВІТАЮТЬ В ЕВРОПІ

СВОЇ 10-ДЕННІ ВІДВІДИНИ ПРЕЗИДЕНТ ПОЧАВ З НІМЕЧЧИНИ, СКРІПЛЮЮЧИ ПРИЯЗНЬ МІЖ ДВОМА КРАЇНАМИ

Бонн, Західня Німеччина. — В неділю 23-го червня президент Кеннеді почав свої 10-денні відвідини Европи прибуттям на 4-денний побут до Західньої Німеччини. В першому дні побуту Президента витав його більше як один мільйон німців так щиро, як ще нікого не витали після закінчення другої світової війни. На летовищі Ван, що лежить між Кельном і Бонном, витали американського Президента 21 гарматним пострілом. На летовище допустили кілька тисяч осіб, які оваційно витали Кеннеді. Овації продовжувалися, коли Президент їхав у відкритому авті разом із канцлером Аденауером до славної катедри в Кельні, де обидва державні мужі були на Службі Божій. Перед катедрою товпа перервала поліційні кордони, щоб дістатися ближче до Кеннеді. Треба було негайно зачинити двері до катедри, і внаслідок того деякі високі особи, між ними і американський амбасадор, залишилися були перед катедрою. Оваційне витання американського гостя продовжувалося і тоді, коли Кеннеді їхав до Бонну, а також в самій столиці. Президент відповідав усміхом і помахом рук на привіти, а коли був на землі, то часто вітався з розентузіязмованими німцями поданням руки. В своїх промовах Президент користувався дотепами. І так, в Кельні сказав, що „приносить привіт від місцевостей Кельн в Міннесоті, Ню Джерзі, і навіть в Тексасі". В кількох промовах, які Президент виголосив в першому дні свого побуту в Німеччині, він склав і важливіші політичні заяви. І так Президент заявив, що ЗДА втримуватимуть в Европі свої збройні сили так довго, як довго їх присутність буде побажана і потрібна. Він сказав: „Наш союз засновано не на те, щоб не допустити до нової війни. І тепер треба б знайти шлях до нового миру. Наша стратегія народилася в розділеній Европі, але треба шукати шляху до европейської єдности і закінчити поділ народів і країн". У своїй повітальній промові канцлер Аденауер сказав, що візита Президента Кеннеді є „політичним ектом". Він вказав на те, що ЗДА нібито є рішені втримати тривке становище у теперішній холодній війні. Аденауер згадав про промову Кеннеді з 10-го червня у Вашингтонськім університеті, в якій Президент зобов'язався „обороняти Европу і Західній Берлін" та „не переговорювати із СССР коштом інших народів і держав". Президент не звернув уваги німецького канцлера на те, що його промова у Вашингтонському університеті власне була спробою зменшити напруження між ЗДА і СССР. Президент у приготованій відповіді на привітання Аденауера сказав, що він прибуває в переломовій хвилині для великого союзу. Західня Европа, казав Президент, стала повним партнером добробуту та безпеки, і „не мусить вона бути паріям світової війни, тільки інструментом єдности і прикладом для замирення". Щодо Західньої Німеччини, то вона, казав Президент, „може бути джерелом волі для цілого глобу". Нарід Західньої Німеччини „звільнив себе від тиранії та агресії. Нарід ЗДА звільняв себе з довгого процесу ізоляції". Давніші вороги стали приятелями. Президент був присутній на прийнятті в Аденауера, де говорив про мудрість канцлера Аденауера, та про рішення президента Трумана вести у відношенні до переможеної Німеччини політику допомоги. Канцлер Аденауер дякував ЗДА за таку саме політику у відношенні до Німеччини. Кеннеді конферуватиме з віце-канцлером Людвігом Ергардом, який має стати наступником Аденауера. Кеннеді відвідає Західній Берлін, Ірляндію, Велику Британію та Італію і 3-го липня буде вже в столиці.

Державний Департамент спростовує вістку про висадку на Кубі

Вашингтон. — Пресовий референт Державного Департаменту Ричард І. Філліпс гостро виступив проти „неточних і фантастичних" повідомлень Кубинської Революційної Ради в Маямі на Флориді про те, що сотки кубинських повстанців висадилися на Кубі, щоб вести збройну боротьбу проти режиму Кастра. Згідно з вістками Державного Департаменту на Кубу дісталися навіть не 50 повстанців, і це сталося впродовж двох-трьох тижнів перед повідомленням Ради. Філліпс заявив, що неточна вістка про силу повстанців може бути дуже шкідлива для кубинського народу, який не знатиме, що робити та чи приєднуватися до повстанців, чи ні. В Державному Департаменті не знають, чи ті повстанці, що дісталися були на Кубу, ще там перебувають. Дехто гадає, що Революційна Кубинська Рада тому видала повідомлення про висадку на Кубі, щоб легше збирати фонди на визвольну боротьбу. Філліпс відмовився сказати, чи ЗДА дали б збройну допомогу, коли б про неї просила Революційна Кубинська Рада, бо совєтські війська заатакували тих повстанців, що дісталися на Кубу. Уряд ЗДА заявив був давніше, що ЗДА не дозволять на це, щоб совєтське військо здушило народне повстання на Кубі проти комунізму.

ЗРЕЗИГНУВАВ ГОЛОВА КУБИНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЙНОЇ РАДИ

Маямі, Флорида. — Голова Кубинської Революційної Ради д-р Антоніо Мацео зголосив свою резиґнацію на знак протесту проти того, що Рада публічно повідомила про те, що на Кубу дісталися кубинські повстанці, які почали боротьбу проти режиму Кастра. Д-р Мацео сказав, що таке повідомлення є загрозою для життя тих, які виїхали на Кубу для боротьби проти Кастра. На думку д-ра Мацея члени Ради повинні зберігати таємницю в справах боротьби на острові, і він завжди цього домагався.

В АМЕРИЦІ

● **Пашпортова Аґенція** в Ню Йорку повідомляє, що денно видає по 1,600 пашпортів, або відновляє давніші. Ця аґенція є відділом Пашпортового Уряду при Державному Департаменті. 20-го травня відплило з нюйоркського порту 6 кораблів, якими виїхали до Европи 6,537 пасажирів, три четверті всіх туристів їдуть до Европи літаками.

● **Сенат може врятувати** урядову пропозицію фінансової допомоги тим районам, які довший час мають більше число безробітних. Палата відкинула більшістю 5-ох урядовий законопроект в цій справі, але є надія, що вона змінить своє рішення, коли Сенат прийме урядову пропозицію.

● **Секретар фльоти Фред Корт** повідомив, що атомовий підводний човен „Трешер" затонув 10-го квітня найправдоподібніше тому, що була якась хиба в системі рур, і тому вода залила приміщення з машинами. До такого висновку прийшов суд фльоти, який переслухав 120 свідків і записав їх зізнаннями 1,700 сторін паперу.

Д-р МИРОН ЗАРИЦЬКИЙ ОБРАНИЙ НА ГОЛОВУ УКРАЇНСЬКОГО ЛІКАРСЬКОГО ТОВАРИСТВА, А Д-Р БОГДАН ОЛЕСНИЦЬКИЙ НА ЙОГО НАСТУПНИКА

В ДЕСЯТИХ ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРАХ УЛТПА, ЩО ВІДБУЛИСЯ НА СОЮЗІВЦІ ВЗЯЛО УЧАСТЬ 187 ЛІКАРІВ

Союзівка, Кергонксон, Н. Й. — В суботу і в неділю 22 і 23 червня ц. р. відбулися на цій оселі УНСоюзу в новозбудованій імпрезовій залі Десяті Загальні Збори відомої і заслуженої української професійної організації — Українського Лікарського Товариства Північної Америки, у висліді яких на нового голову Товариства обрано д-ра Мирона Зарицького з Брукліна, а д-ра Богдана Олесницького з Ньюарку на його наступника (президент - елект). У зборах узяло участь 62 делегати від відділів УЛТПА ЗДА і Канади і було присутніх 187 лікарів із своїми родинами. Проводив цим делегатським з'їздом президія у складі: д-р Роман Осінчук — предсідник, д-р Іван Подригуля і д-р Павло Джуль — заступники, д-р Дмитро Коструб'як, д-р Роман Кисілевський і інж. Іван Шабельський — секретарі. Після звітів дотеперішньої Головної Управи, що її очолювали д-р Ростислав Сочинський, як голова і д-р Михайло Цегельський, як секретар, та після дискусії над звітами й уділення абсолюторії дотеперішній Управі, обрано нову Управу в складі: д-р Мирон Зарицький — голова, д-р Богдан Олесницький — голова - елект, д-р Петро Глібов (Канада) і д-р Іларіон Чолган — містоголови, д-р Олег Волянський — секретар, д-р Юрій Кушнір — касир і д-р Володимир Гук, д-р Микола Крижанівський, та д-р Василь Кіналь — члени Управи. До контрольної Комісії увійшли: д-р Ростислав Сочинський, мґр Михайло Голінатий і д-р Павло Таранцук з Канади. До Товариського Суду обрано: д-ра Осипа Оришкевича, д-ра Тараса Гануневського і д-ра Олександра Сушкова. На головного редактора органу Товариства „Лікарський Вісник" обрано тимчасово д-ра Тому Лапичака з Шикаґо. На Зборах були заступлені Відділи УЛТПА: Метрополітального з Ню Йорку, з Середнього Ню Йорку, Боффало, Огайо, Іллиной, Меріленду, Філядельфії, Міннесоти, Мишигену і Нової Англії та Едмонтону, Торонта і Монтреалю в Канаді, як також Студентська Медична Громада. В суботу увечері після відбутих нарад й вибору нової Управи відбувся бенкет і равт для учасників з'їзду і їхніх родин, як теж для представників інших товариств і організацій, в якому взяло участь понад 300 осіб. Проводив бенкетом голова Відділу УЛТПА Метрополії Ню Йорку, що був господарем з'їзду, д-р Богдан Шебунчак. Відкриваючи бенкет, д-р Шебунчак відчитав список надісланих привітів й окремо листа від Впреосв. Митрополита Йосифа Сліпого з Ватикану, з подякою за зібрані Метрополітальним Відділом 4.385 долярів, висланих Митрополитові в дарі на релігійні цілі, і з побажаннями для Товариства. На бенкеті і під час нарад з'їзду були присутні і вітали з'їзд і його учасників: д-р Євген Вертипорох, ген. секретар НТШ і голова Канадійського НТШ, Йосип Лисогір, гол. предсідник УНСоюзу, інж. Шуль від Товариства Інженерів Америки, Вол. Несторук від ООЧСУ, ред. Б. Кравців від „Свободи", М. Фурда від СУМА, Яр. Сидорак від студентської Громади та інші. Окремо тостмайстер представив доньок покійних уже українських лікарів Ксеню Олесницьку — доньку сл. п. д-ра Ярослава Олесницького, що згинув у боях УПА, і Євгенію Сташинську — доньку сл. п. д-ра Володимира Сташинського, що помер у Відні під час війни. Зі спогадами про обидвох українських лікарів поділилися з присутніми д-р Р. Осінчук і д-р Филипчак. Під час бенкету відбулася мистецько - розвагова частина, в якій виступали відомі українські фейлетоністи Ікер і Микола Понеділок та пані Іванна Кононів і Валя Калин. Проводив цією частиною Іван Керницький (Ікер). Фортепіяновий супровід був у руках В. Гентеша.

Під час з'їзду й бенкету була влаштована на залі виставка мистецьких праць членів Об'єднання Мистців Українців в Америці, яке було репрезентоване на з'їзді проф. Сергієм Литвиненком. Одночасно із з'їздом відбулося спільне засідання представниць Секцій Дружин Лікарів при відділах УЛТПА із ЗДА й Канади, влаштоване заходом Нюйоркської Секції. Після інформаційної доповіді, виголошеної п-нею Олександрою Терлецькою з Ньюарку і спільних нарад обрано неофіційну централю для всіх секцій, яка діятиме від тепер у Ню Йорку, в місці осідку Гол. Управи УЛТПА. Централю створено для координації праці і зв'язків з іншими секціями УЛТПА. В неділю 22 червня, після вислухання Служби Божої, що її відправив Впр. о. Притуляк, продовжувалися наради з'їзду, на яких обговорювано різні ділові справи, зв'язані з організаційним станом і діяльністю Товариства.

Митрополит УПЦ у ЗДА Впреосв. Іван Теодорович взяв участь у ювілейних святкуваннях парафії в Бриджпорті

Бриджпорт, Конн. (В. О.) — В гарній околиці міста Бриджпорт серед моря зелені, якою так славиться Коннектикат, на зеленому горбочку стоїть невелика біла церковця. Хрести і бані на ній зроблені на взірець старовинних київських церков, а коли підійдете ближче, то з напису на чорній таблиці довідаєтесь, що це українська православна церква св. Троїці. Хто ж збудував цю церковцю? На це почуєте відповідь — все, що тут бачите, зроблено руками парафіян. Починаючи від фундаменту і кінчаючи хрестами, все мистецьке оформлення, включно з мальованням образів — все це праця своїх „майстрів".

І все таки — подумаєте — куди цій церковці до наших великих і багатих церков по великих містах! Але раптом починаєте відчувати, що саме ця скромність церковці і велич природи, що оточує її, створюють той мир і спокій, якого не мають церкви по великих містах.

В чудовий сонячний день 16 ц. р., парафія святкувала 10-ти ліття свого існування. Вже зранку почався рух: в церковній залі і кухні заметушалося, як звичайно, сестрицтво, місцевий відділ ОДУМ-у в уніформах зайняв позиції впорядчиків коло голов. церковного входу почали збиратися парафіяни та запрошені гості. Рівно о год. 9:30 рано коло церк. сходів зупинилося велике чорне авто і з нього вийшов Голова Української Православної Церкви в Америці Високопреосвященніший Митрополит Іоан. Владику супроводжав голова парафіяльного уряду п. Анатолій Фалько. За старим українським звичаєм перше Вл. Митрополита вітала громада. Її представник п. Васильєвський, підносячи Владиці величезний хліб-паляницю з кухликом солі на ній, попросив благословення і сказав вітальне слово. На порозі церкви Митрополита вітав настоятель парафії архим. о. Петро Опаренко. Після ряду вста-

(Закінчення зі стор. 4-ої)

ПЕРШЕ БЛАГОСЛОВЕННЯ ПАПИ VI

Після вибору на Папу Павло VI уділює своє перше благословення „урбі ет орбі" („для міста і світу"). Відбулося уділення цього благословення з балькону папської резиденції над площею св. Петра.

У ВАШИНГТОНІ СТВОРЕНО СТОЛИЧНИЙ ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ ПАМ'ЯТНИКА ШЕВЧЕНКОВІ

Вашингтон. Тут, у столиці країни, покликано до життя Столичний Діловий Комітет, завданням якого буде допомогти Крайовому Комітетові Пам'ятника Шевченкові у влаштуванні двох великих історичних імпрез, а саме: дедикації площі під будову пам'ятника Шевченкові, що знаходиться в трикутнику між вулицями 22 - 23 та вулиці „П" та яка відбудеться в дні 21-го вересня ц. р., і з нагоди відкриття пам'ятника Шевченкові, в суботу 30 травня 1964. Громадські Збори скликали місцеві комітети пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні та Балтиморі в порозумінні з Крайовим Комітетом Пам'ятника Шевченкові. Збори відбулися 8-го червня 1963 (субота вечір) в залі Української Православної Церкви при чисельній участі місцевого громадянства, представників товариств та місцевих комітетів пам'ятника Шевченкові із Вашингтону, Балтимор, Куртис Бей та Акокік. Запрошені були також місцеві комітети з Берлину і Валейсвіл, Мд. та Вілмінґтону, Дел. Зборами проводила президія на чолі з архитектом В. Сім'янцевим, який є головою місцевого КПШ у Вашингтоні. Інформацію про програму дедикації подав професор Лев Добрянський та адміністратор КПШ. На поодинокі питання подано відповідні вияснення. Опісля приявні на зборах ухвалили вважати зібрання за основуючі збори Комітету та обрали Столичний Діловий Комітет на чолі з п'яти-членною екзекутивою, (Арх В. Сім'янцев — голова, д-р Ю. Старосольський, д-р Я. Шав'як, П. Задорецький і В. Хай — заступники голови, та І. Царик — секретар). Збори покликали до життя наступні комісії: 1) Інформаційну та пропаганди, 2) Зв'язків, 3) Молоді, 4) Жіночу, 5) Мистецьку, 7) Кватирову. Справи організації та інформації залишено для самої Екзекутиви. Збори, які закінчено по одинадцятій годині в ночі, ствердили що українська організована громада в метрополітальній окрузі столиці ЗДА Вашингтону, свідома свого великого завдання та відповідальности у зв'язку з будовою пам'ятника Шевченкові, а зокрема обома імпрезами, дедикації площі 21 вересня ц. р. та відкриття пам'ятника Шевченкові 30 - 31 травня 1964. Екзекутива цього Столичного Комітету та керівних Комісій відбули уже ділові наради в п'ятницю 14 червня та в понеділок 17 червня ц. р.

Продовжуються заходи для скликання Світового Конґресу Вільних Українців

Ню Йорк. — Пан - Американська Українська Конференція із Українським Конґресовим Комітетом Америки та Комітетом Українців Канади продовжують свої заходи для підготови, скликання і відбуття Світового Конґресу Вільних Українців. У цьому напрямі працює окремий Підготовчий Комітет та, зокрема, дві його головні комісії: Програмова у Вінніпегу в Канаді і Організаційна в Ню Йорку. Минулої п'ятниці, 21-го червня, відбулися в Ню Йорку, в приміщеннях УККомітету, чергові наради Організаційної Комісії, яка розглянула та схвалила цілий ряд проєктів організаційного порядку, зокрема щодо таких проблем заступництва на Конгресі та його провід і порядок. Усі пропозиції, як і вьесь порядок і програма плянованого Світового Конґресу Вільних Українців повинні бути наперед устійнені і узгіднені усіми репрезентаціями, що братимуть у Конґресі участь. Нарадами Організаційної Комісії Підготовчого Комітету, про які мова, проводив її голова п. Йосип Лисогір і в них, крім нього, взяли участь: д-р Матвій Стахів, дир. Степан Спринський, п. Василь Мудрий, п. Ігнат Білинський та ред. Вол. Душник і А. Драган.

На дитячій оселі на Союзівці відкрито табір для дівчат

„Союзівка", Кергонксон. — В неділю 23 червня відбулося тут на дитячій оселі Українського Народного Союзу, що здобула собі уже традицію і признання громадянства влаштовуваними у минулих роках виховно-відпочинковими таборами для дівчат і хлопців, відкриття цьогорічного табору для дівчат. Керує цього року дитячою оселею молода вчителька американських шкіл п-ні Ярослава Снилик, яка свою педагогічну освіту здобула вже у ЗДА. Для участи в цьогорічному таборі, що триватиме три тижні, від 22-го червня до 13-го липня, зголосилися вже 30 дівчат і 8 впорядниць. Відкриття табору відбулося в неділю 23-го червня по полудні і в цьому — крім таборовичок, їх батьків і керівничок та опікунок табору, взяли участь гол. предсідник УНСоюзу Йосип Лисогір, гол. радний УНС Ярослав Гук та редактори Б. Кравців і З. Снилик. Після піднесення прапорів і виголошення приречень на прапор і співу „Боже Великий, єдиний", коротке привітальне слово до представників УНСоюзу, батьків і гостей виголосила п-ні Ярослава Снилик і до дітей промовляли п. Лисогір, п. Яр. Гук та інші. Під час відкриття був присутній автор проєкту пам'ятника Т. Шевченкові скульптор Леонід Молодожанин з дружиною. Табір для хлопців на Оселі УНСоюзу буде відкритий 14 липня і триватиме до 4-го серпня ц. р.

ПАПА ПАВЛО VI У СВОЇЙ ПЕРШІЙ ПРОМОВІ ЗАПОВІВ ПРОДОВЖУВАННЯ ВСЕЛЕНСЬКОГО СОБОРУ

Ватикан. — У своїй промові, виголошеній латинською мовою в суботу 22 червня, на другий день після свого вибору на Голову Католицької Церкви, Папа Павло VI заповів, що він продовжуватиме започаткований його попередником Папою Іваном XXIII-им Вселенський Собор, частина якого відбулася в останніх місяцях мин. року і відбуття другої частини якого відкладено на осінь 1963 року. Цей Собор був, як відомо, скликаний Папою Іваном XXIII-им для здійснення християнської єдности усіх християн і для переведення реформ канонічного законодавства. Окремі завдання мав би здійснити цей Вселенський Собор в розв'язці проблем і питань соціяльної справедливости. Цього ж самого дня Папа Павло VI несподівано для всіх виїхав автом з Ватикану, щоб відвідати хворого кардинала Плей Даніеля, голову еспанської католицької Церкви. Виголосив Папа Павло VI свою промову під час окремої урочистости в Сикстинській каплиці. Заявляючи, що він усіма своїми силами і з усією енергією продовжуватиме діло відбуття Вселенського Собору, на який звернені очі людей доброї волі усього світу, Папа торкнувся усіх справ і проблем, поставлених як завдання Соборові його попередником, за винятком тільки справи започаткованого Папою Іваном XXIII-им деякого відпруження у взаєминах між Католицькою Церквою і комуністичними режимами в СРСР та в інших країнах. Під час цієї урочистости, на якій була виголошена ця промова, відбулася церемонія проголошування заяв відданости і слухняности новому Папі кардиналами. Після короткої промови голови Священної Колегії Кардиналів Тіссерана, він і кожний з кардиналів підходили по черзі до Папи, приклякали перед ним і цілували його праве коліно і праву руку. До кожного з кардиналів Папа промовляв кілька слів привітання або й відбував з ними коротку розмову. До деяких кардиналів старшого віку, він сходив з свого трону, щоб вони не втомлялися виходжуванням на підвищення. В неділю 23 червня Папа Павло VI прийняв на окремій довшій авдієнції кардинала Френсиза Спелмана з Ню Йорку і передав через нього своє благословення для нюйоркських католиків з проханням молитися за нього. У розмові з кардиналом Спелманом Папа пригадував свої відвідини у ЗДА в 1960 році. Комуністична і ліва преса Італії називає Папу Павла VI найвидатнішою політичною особистістю в католицькій ієрархії, але водночас із цим перестерігає вже тепер його проти започаткування хрестоносного походу проти комунізму, бо це могло б, мовляв, мати важкі і непередбачені наслідки. У зв'язку із цими пересторогами пригадують, що теперішній Папа стояв близько до Папи Пія XII, коли останній проголосив у липні 1949 році свій декрет про ексомунікацію з Католицької Церкви усіх воюючих комуністів.

Італійські комуністи намагаються повалити уряд прем'єра Джованні Леоне

Рим. — Комуністична партія Італії започаткувала широку і гостру акцію на повалення створеного в другій половині минулого тижня уряду Джованні Леоне, який до того часу був президентом італійського парляменту. Відбувається ця акція з допомогою широко розгорненої агітації, зібрань і демонстрацій, в яких комуністи засуджують цей уряд, як правий і реакційний, політика якого суперечитиме, мовляв, волі виборців, виявленій в останніх виборах. У своїх виступах комуністи ставлять очевидне завдання спричинити урядові Леоне якнайбільше внутрішніх труднощів, особливо у зв'язку із заплянованими відвідинами президента Кеннеді в Італії, і привести у висліді до повалення цього уряду і до розписання нових виборів, у яких комуністична партія сподівається здобути нову, ще більшу перемогу, як у минулих виборах. Окремі зусилля спрямовують тепер комуністи на розбиття лівокрилової соціялістичної партії, очолюваної відомим італійським політиком Пєтро Ненні. Його обвинувачують комуністи в „зраді соціялістичної справи" і в намаганнях встановити дальшу співпрацю з правою і панівною тепер в італійському парляменті Християнсько-демократичною партією. У відповідь на ці обвинувачення Ненні зрезигнував із становища секретаря партії і з партійного директоріяту, але центральний комітет його партії не прийняв цієї резиґнації і висловив йому повне довір'я.

Ніксон на відвідинах у Єгипті

Каіро, Єгипет. — Колишній віце - президент Ричард М. Ніксон, під час подорожі по Єгипті, що її він відбуває із своєю дружиною і доньками, відвідав також президента Об'єднаної Арабської Республіки Гамаля Абделя Нассера у його резиденції і відбув з ним довшу розмову. У своїй поїздці по країні, Ніксон оглянув будовану тепер відому Асванську греблю і назвав її „одним із великих чуд нинішнього світу". Будують цю греблю єгиптяни здебільша з допомогою Совєтського Союзу, бо ЗДА й інші держави Заходу відмовили в 1956 році Єгиптові своєї підтримки для цієї цілі. В розмові з журналістами Ніксон ствердив, що для свого часу ця децизія ЗДА була правильна і подиктована слушними причинами. Водночас із цим Ніксон заявив, що ЗДА повинні б допомагати в його намаганнях довести до загального поліпшення життєвих умовин єгипетського населення.

У СВІТІ

● **У зв'язку з скандалом Джона Профумо в Англії** лондонська преса опублікувала було фото, як дружина американського капітана Томаса Морфі, асистента морського аташе в амбасаді ЗДА в Лондоні, цілує на одному прийнятті заступника совєтського морського аташе Євгенія Іванова, любовника Кристини Кілер, приятельки британського міністра Джона Профумо. Капітана Томаса Морфі відкликано з Лондону назад до ЗДА.

● **Американський амбасадор у Москві**, Фой Д. Колер, прилетів без попереднього повідомлення до головної кватири американської армії в Західній Німеччині, до Вісбадену, щоб там почекати, поки до Західньої Німеччини приїде з відвідинами през. Кеннеді. Колер рішив поінформувати Президента безпосередньо про останні події на терені СССР, але сам він не бере участи в нарадах Президента з західньо-німецькими державними мужами.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00: six months $7.5;0 three months $4.00. For UNA members monthly 65¢
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Новий Папа

У п'ятницю, 21-го червня цього року, о годині 12:22 вполудне за римським часом, що відповідає годині 6:22 літнього часу в Ню Йорку, на центральному балконі Ватиканського палацу появилася струнка постать у довгій білій мантії. Піднісши обидві руки догори, новий намісник на Престолі св. Петра, дотеперішній кардинал Джованні Баттіста Монтіні і архиепископ Мілляну, що прибрав ім'я Павло VI, схвильованим голосом проголосив своє перше архипастирське благословення „урбі ет орбі" — містові і світу. Вість про вибір нового Папи сповістив традиційним порядком білий дим із комина на Сикстинській каплиці, в якій відбувався конкляв 80 із усіх 82 кардиналів. І майже рівночасно загомоніли дзвони на базиліці св. Петра. Новий Папа появився на балконі майже годину пізніше, а ім'я новообраного намісника на Апостольському Престолі сповістив кардинал Оттавіяні, декан кардиналів. На великій площі св. Петра перед Ватиканським палацом і базилікою св. Петра із грудей понад 60 000 присутніх там осіб продунало могутнє „віва ель Папа" — нехай живе Папа! Цей оклик відбився у серцях і душах понад півбільйона вірних Католицької Церкви в світі.

Рідко яка подія привертає таку увагу і викликує таке велике зацікавлення в світі, як вибір нового Папи. Це відноситься, зокрема, до вибору теперішнього Папи, наслідника „революційного" Папи Івана XXIII, який дослівно „створив історію" за дуже короткий, бо заледве 4-річний час свого володіння. Вибір кардинала Монтіні на нового Папу був рівночасно наче схваленням і тієї нової доби, що її започаткував у Католицькій Церкві Папа Іван XXIII. Новий Папа вже раніше, як кардинал, був відомий, як провідник тієї ліберально - поступової частини князів Церкви, які дбають не тільки про спасення душі, а й про добробут і справедливість для звичайної людини на землі. А в своїх перших виступах Папа Павло VI потвердив зв'язувані з його особою сподівання, що він продовжуватиме не тільки скликаний і частинно відбутий за Папи Івана XXIII Вселенський Собор, але й у всіх інших аспектах продовжуватиме діло свого великого попередника, зокрема змагатиме до об'єднання християнського світу у змаганні до миру і справидливости для всіх.

Папа Павло VI відомий, як людина високої культури і як активний борець за справедливість. Таким уже був його батько, адвокат, редактор і „хрестоносець" у змаганні за поступ. Повних 30 років, проведених у ватиканському державному секретаріяті, і дев'ять років на становищі архиепископа скомунізованого індустріяльного району Мілляну доповнюють великі персональні кваліфікації нового Папи. Саме на становищі архиепископа Мілляну теперішній Папа Павло VI вславився, як рішучий і безстрашний поборювач комуністичної ґанґрени серед робітництва. Комуністичні верховоди марно намагалися тероризувати його погрозами бомбових атентатів, але відношення робітників до нього характеризує такий випадок: Кардинал Монтіні зупинився біля запрацьованого робітника, поговорив з ним кілька хвилин і, відходячи, подав йому руку. Робітник поглянув йому в очі, схилився і поцілував руку. Опісля він вияснював: „Я не міг не поцілувати тієї простягнутої руки, нехай вони собі кажуть, що хочуть". „Вони" — це комуністичні верховоди. Після одного року архиепископства Монтіні в Мілляні голоси членів антикомуністичних професійних спілок збільшилися з 33.5 до 41.5%. Не диво, що там уважався він за ворога комуністів число один.

Із життєписних даних Папи Павла VI звертає увагу факт, що він, після закінчення католицьких дипломатичних наук, був у 1923-му році секретарем папської нунціятури у Варшаві. Вибір його на нового Папу прийнято в цілому світі як непомильну ознаку, що Католицька Церква йтиме далі тим шляхом, що його вказав Іван XXIII, „Папа миру і соціяльної справедливости".

Біла мантія, яку вдягнув Папа Павло VI, дуже важка. Але вона справді біла, бо є символом миру і справедливости, отже тих чеснот, що їх найбільше потребує сучасний світ.

Тиждень Поневолених Націй

17-го липня 1959-го року Конгрес прийняв і тодішній президент Д. Д. Айзенгавер підписав закон про встановлення щорічного Тижня Поневолених Націй, що його мають відзначати у стейтах, містах і громадах задля заманіфестування прихильности до поневолених комуністами народів у світі. Тому, що конкретний зміст кожнорічного Тижня Поневолених Націй залежить у головній мірі від ініціятиви, активности і впливів тих національних громад у ЗДА, які насправді репрезентують поневолені нації, вже тепер, за місяць перед проголошуванням Тижня в різних стейтах і містах Америки, розпочалися наради і підготовча праця.

Американсько - українська громада повинна взяти в цій підготовній акції особливо активну участь хоч би в логічному висновку з того факту, що вона чимало причинилась до самого прийняття закону про Тиждень Поневолених Націй: велику заслугу в цій справі має президент Українського Конґресового Комітету, проф. Лев Добрянський, який водночас очолює Крайовий Комітет Поневолених Націй. Адвокат Степан Ярема очолює Американську Конференцію для визволення не-російських народів СССР, до певної міри відповідник так званого Паризького Бльоку, а Український Конґресовий Комітет є членом Конференції Американців Центрального і Східнього Европейського Походження (КАСЦД), в якому екзекутивний директор УККА Йосип Лисогір і редактор видань УККА В. Душник займають відповідальні становища. Всі ці організації стоять у найтіснішому зв'язку з Американськими Приятелями Поневолених Націй та їх нім головою, заслуженим діячем на протисовєтському фронті, Кристофером Емметом.

Закон про Тиждень Поневолених Націй мав відразу яскраве вістря проти російсько-большевицького імперіялізму, і тому він був і є терням в оці Кремлю. Відомо, що під час перебування Ніксона в Москві у 1959-му році Нікіта Хрущов робив йому гіркі докори, вбачаючи в тому законі вияв ворожої політики у відношенні до СССР. Від 1961-го року, коли американська закордонна політика вминає все, що могло б „дразнити" Москву, про поневолені народи говориться менше, як говорилось давніше. З цієї причини державний секретар Дін Раск зайняв був неприхильне становище до проєкту покликати до життя постійну конґресову Підкомісію для справ поневолених націй. В цих обставинах збереження Тижня Поневолених Націй, який дає першорядну нагоду для популяризування визвольної проблематики поневолених большевиками націй, це найперше завдання всіх національних груп в Америці. Всі вони, не тільки ми, американські українці, вважають, що шукання — під тиском загрози атомової війни — злагоди з Москвою не приведуть ні до чого, що Москва не виречеться своєї цілі — опанування світу, і це з черги мусить породжувати реакцію збоку ЗДА. Всі національні групи середньо- і східньоевропейського походження в Америці переконані також, що скоріше чи пізніше мусить перемогти концепція, щоб Америка не займала тільки дефензивної позиції в холодній війні, а переходила до наступу, і що той наступ може бути найуспішніший тоді, коли проблема визволення підсовєтських країн і народів не буде промовчуватись, а буде щораз більше актуалізуватись. Після ліквідації решток західнього колоніялізму, які ще збереглися в кількох португальських посілостях, мусить все одно загострюватись проблема совєтського колоніялізму.

З усіх цих причин Тиждень Поневолених Націй це не демонстрація без практичного наслідку, це — одна з надзвичайно корисних і необхідних ланок в цілому ланцюзі актів, які змагають до тієї великої цілі, якою є визволення уярмлених Москвою країн і народів.

Михайло Килимний

ВИЙНЯТКОВІ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

Уявіть на хвилину гурт молодих людей з невеличкими течками в руках, що ведуть жваву розмову, кудись поспішаючи вулицею великого міста. З їхніх уст долітають до вас окремі вислови про філософію, римське право, світову історію. Відразу збагнете, що це студенти. В той же час з зацікавленням відзначите, що ці студенти говорять інакшою мовою, ніж усе місто, ніж уся країна.

Якою ж саме?

Тут ще з більшою присмністю чуєте від них уривки з дискусії про „блукаючі" наголоси, пунктуцію в ... українській мові.

Гуртки цих молодих людей щодня можете зустріти в бразилійському місті Куритибі коли вони поспішають на лекції або вертаються до свого гуртожитку - бурси. При бажанні можете завітати до них і в бурсу, подивитися, як вони проводять там свій час. Побачите їх там за руханкою, при обіді чи вечері, за вивченням лекційних матеріялів, у товариських розмовах, а згодом і за спільною молитвою. Завжди, скрізь і в усьому, з дуже й дуже малими вийнятками, ствердите, що серед них панує українська мова.

А ось запитайте когось із юнаків, коли він приїхав з України? Такий, запитаний, обов'язково почне загинати перед вами пальці на правій руці, примовляючи:

— Тато мій роджений у Бразилії, дід — також-... — здебільшого загинаються аж три пальці, тобто маєте до діла з третім та четвертим поколіннями українців на далекій, чужій землі. Але про це мусите почути від них самих, інакше ніколи не здогадаєтесь, що ці дорослі хлопці ніколи і в очі не бачили України.

Так виглядають василіянські — як їх називають — студенти у Бразилії. Молоді освічені люди зовсім не піддалися довкіллю, не розчинилися і не пропали в ньому, а, навпаки, зберегли та ще й вдосконалили свою українськість, залишились вірними своєму національному походженню.

Український чи василіянський студент, ясна річ, не приходить на світ таким, яким його можна зараз бачити. Позаду в нього прослався довгий шлях виховання та освіти. Довершеність ніколи не з'являється сама собою, її треба наполегливо здобувати протягом багатьох років...

Ченці - священики з Чину Святого Василія Великого — ЧСВВ добре знані на півдні Бразилії, від Сан Павльо починаючи, а в Порто Алеґре кінчаючи. Вже кілька десятиліть проповідують вони тут Слово Боже, одночасно займаючись вихованням місцевого українського громадянства. Так є у великих містах, а ще більше у розкиданих десь між горами чи лісовими хащами українських колоніях.

Але на цьому світі нічого вічного нема, не вічні й ченці - священики. Вони, як і всі люди, підпадають встановленому Вищою Силою життьовому законові, отже і для кожного з них у свій час замикається коло... Коли ще Західня Україна не була під московською окупацією, час від часу звідти до Бразилії приїздили на місійну працю поодинокі отці Василіяни, але вже від довшого часу на це не доводиться розраховувати. Коротко кажучи, перед ЧСВВ у Бразилії постала проблема виховання та підготови українських священиків з місцевих таки українців, з тут уже роджених. Ця проблема успішно розв'язується.

У містах, а переважно в колоніях, де значно краще збереглося українство, оо. Василіяни добирають з хлопчиків шкільного віку здібніших та метких, беручи під увагу також їх поведінку, релігійність і національну свідомість їхніх родин. За згодою батьків, з тими хлопчиками починають провадити розмови на релігійні, а там і загальноукраїнські теми, навіюючи їм до цього належне зацікавлення. Такому доборові підпадають хлопчики від 10-ти і вище років, які закінчують народну школу („есколе прімаріо"). Ті хлопчики, разом з усіма іншими, проходять навчання катехизму в українських Сестер-Служебниць, беруть участь у церковних відправах тощо. Згодом їм, також за згодою батьків, ставлять питання, чи бажають вони вчитися на українських священиків?

Всіх, що відповіли на це питання позитивно, завозять до головного Василіянського Осередку в місті Прудентополі, естадо Парана. Тут приділяють їх до місцевої гімназії, якою провадять оо. Василіяни. Перше, ніж хлопчик потрапляє до основної - першої гімназіяльної кляси, обов'язково має пройти він підготовчий курс. Залежно від набутого ним у родині, при церкві та в Сестер - Служебниць знання української мови, йому визначають підготовчий курс на один або два роки. Цей час призначається на вдосконалення його рідної мови в слові і письмі, при чому провадиться й систематичне релігійне навчання і виховання.

Після того — чотири роки гімназії. Тут програма та сама, що і в звичайних бразилійських гімназіях, лише більше часу приділяється на латину, а українській мові та літературі призначається чотири обов'язкові програмові години щотижня. Всі гімназисти живуть в гуртожитку, який також провадять оо. Василіяни. Панівна мова там — українська. Гімназисти відвідують усі Богослужби в українській католицькій церкві. Таким чином досягається перевага всього українського і в гімназійні роки. Прудентопільська гімназія дає учням ті самі права, що й звичайна бразилійська гімназія. Під сучасну пору вчиться в ній 110 учнів.

По закінченні гімназії перед абітурієнтом ставиться питання: чи хоче він себе готувати для вступу до ЧСВВ, чи перейти на дальші студії до бразилійської середньої школи, так званої „сієнтіфіко"? Всіх охочих приймають до ЧСВВ, з попереднім випробуванням, що, згідно з канонічним положенням і статутом Чину, триває рівно один рік, шість місяців і шість тижнів. У часі попереднього випробування молоді юнаки називаються новіціятами. Новіціятів переводять на спеціяльний вишкіл при монастирі оо. Василіян у колонії Іваї, теж естада Парана.

В Іваях особливу увагу звертається на релігійне виховання. По півгодини кожного дня вранці і по полудні з учнями провадяться так звані розважання - бесіди виключно з питань духового життя. Приділяється їм час і на спільні роздуми про виховання себе в характері ченців-аскетів. Разом із священиками провадять вони церковні відправи у будні самі для себе, а в свята також для загалу вірних. За окремо складеною програмою вивчають тут українську, церковно - слов'янську та латинську мови, літургіку, церковний устав, церковний спів та ін. Новіціяти мешкають також у бурсі.

Цей період є особливо важливим і рішальним не тільки в духово - релігійному, а й загально - українському вихованні, бо він, власне, за вийнятком латини, є суцільно українським.

Новіціят закінчено. Тепер монастирська рада визначає кожного окремого юнака, чи надається він до того, щоб бути членом ЧСВВ. На це також ще раз питається особистої згоди кожного новіціята. Дібрані в такий спосіб молоді люди мають скласти чернечу присягу та три обіти — додержувати убозтва, тобто скромности, тілесної чистоти і цілковитого послуху згідно із статутом Чину. До присяги допускає їх уже протоігумен ЧСВВ на Бразилію в Куритибу із своєю спеціяльною радою.

Далі, з повними правами членів ЧСВВ, юнаки - ченці продовжують в Іваях ще три роки навчання за програмою бразилійської середньої школи. Тепер вони вивчають португальську, латинську, англійську, французьку мови й літературу. Крім того, три години викладають їм українську мову й літературу та одну годину тижнево історію й географію України. В Іваях сьогодні вчаться 23 учні.

Закінчивши навчання в Іваях, юнаки - ченці складають у монастирі перед народом урочисту присягу та обіти Великого Образу, що охоплюють собою вірність Апостольському Престолові та приречення не старатися про особисті вигоди, як в самому Чині, так і поза ним.

Вищі студії відбуваються вже в Куритибі. Тут василіянські студенти виглядають так, як про це сказано на початку нашої статті. Навчання вони проходять у загальній бразилійській архидієцезіяльній семінарії, де вивчають все те, що й інші студенти — майбутні католицькі священики. Але мешкають і дістають всю церковну, культурну й побутову обслугу в бурсі оо. Василіян. При Чині раз на тиждень вони мають лекції з української мови, літератури, історії, а також вивчають українську Літургію й церковні обряди. На дозвіллі читають українських клясиків та спільно обговорюють прочитане.

І ось тут, в Куритибі, василіянські студенти своїми власними силами видають друкований неперіодичний журнал українською мовою — „Цвіркун". Коли ви берете до рук „Цвіркуна", вам здається, що його видано колись десь у Жовкві, Перемишлі або Станиславові, а ніяк не в бразилійському місті Куритибі. Таке враження справляє мова журналу, його тематика, зміст, загалом дух усіх вміщених речей. Безперечно, в „Цвіркуні" чільне місце приділяється релігійній тематиці, але досить тут знайдете матеріялів і про Тараса Шевченка, Маркіяна Шашкевича, Лесю Українку, Івана Франка. Знайдете також чимало творів самих студентів, присвячених Україні, українському народові, уявлюваній ними українській природі. Цікавим розділом є дописи про студентські ферії. З них довідуємося про працю студентів у монастирських господарствах, про їхні подорожі бразилійськими хащами, про спортові вправи, а також про контакти із українськими колоністами. В Куритибі сьогодні маємо 18 василіянських студентів.

За увесь час з роджених у Бразилії українців підготовано 22 священиків ЧСВВ, серед них о. Володимир Бурко, теперішній редактор щотижневого часопису „Праця", що виходить у Прудентополі.

З вихованців ЧСВВ маємо в Бразилії кількох світських громадян, які твердо й непохитно стоять при всьому українському. Тут насамперед треба згадати донедавнього депутата до естадуального парляменту Парани п. Рафаїла Кулицького.

Головним зверхником навчальних закладів ЧСВВ у Бразилії вважається Протоархимандрит Чину в Римі, якого заступає Протоігумен Чину в Куритибі. Протягом довгих років українську мову, літературу та історію викладав теперішній Владика - Екзарх Преосвященний Кир Йосип Мартинець. В різних часах ці предмети викладали або викладають всч. оо. Василіяни: Микола Іванів, Василь Зінько, Павло Крайчій, Клим Корчагін, Йосафат Рога (тепер у Римі), Клим Новиків. Допускаються й цивільні особи до викладів україністики, серед яких в різні часи були професори: Іван Боднарук, Юліян Галат, Ростислав Боднарук, Орест Лисинецький.

Навчальні заклади оо. Василіян у Бразилії фінансово підтримують щедрі українські жертводавці із ЗДА та Канади, яким належиться за це велика подяка.

Дам'ян М. Горняткевич

ВОЛОДИМИР СІЧИНСЬКИЙ

(24 червня 1894 — 25 червня 1962)

Володимир Січинський — належить до найсильніших індивідуальностей в ряді українських діячів культури. Він був архітектом, графіком, мистецтвознавцем і педагогом, отже його творчість можна сміливо назвати многогранною, а вислідн його мистецьких зусиль слід прирівняти до здобутків Василя Кричевського, а частково й Петра Ів. Холодного.

Аналізуючи многогранну діяльність Володимира Січинського й шукаючи передусім джерел його творчих спонук, слід брати під увагу спадщинний чинник. Січинський був сином видатного українського археолога й мистецтвознавця, о. Юхима, заслуженого дослідника церковної старовини зазбручанського Поділля, засновника обласного музею в Кам'янці Подільському, видатного педагога, а над усе гарячого українського патріота; він був дуже рідким явищем серед тогочасного зрусифікованого православного духовенства. До інших психологічних чинників, які відіграли важливу ролю у виборі звання як батька, так і сина, мусіла мати й сама столиця зазбручанського. Поділля, — чарівний Кам'янець, з його Смотричем, фортечними мурами та старими пам'ятками церковної архітектури. Нема сумніву, що родинний дім о. протоєрея Січинського був ущерть насичений любов'ю до пам'яток української старовини, і що ця любов не мала тільки пориву поетичної романтики, а виплювала з глибокого розуміння давніх історичних надбань.

Як же ж сталося, що саме ця частина України, окупована російським царатом, породила таких визначних діячів української культури, як єпископ Партеній, о. прот. Січинський, В. Приходько та багато інших? На це питання треба шукати відповіді у безпосередніх взаєминах галицького П'ємонту у тісніших особистих [illegible]ах поміж українськ[illegible]ицькою і зазбручанс[illegible] інтелігенцією.

Висококультурна атмосфера дому Січинських у Кам'янці Подільському, сповнена мистецькими зацікавленнями о. Юхима, мала непереможний вплив на його сина Володимира, вийнятково обдарованого в тій же ділянці мистецтвознавства. Вже як 10-літнього хлопця батько брав його з собою під час літніх ферій, щоб він допомагав йому в дослідах над дерев'яними церквами. Основну фахову освіту Володимир здобув у рр. 1905-1912 в середній технічній школі в Кам'янці Подільському, а вищі студії продовжував у Петербурзі в рр. 1912 - 1917, де заприязнився з визначним українським графіком Юрієм Нарбутом. Свої студії закінчив він в університеті у Празі в рр. 1923-1926. В часах української державности Січинський належав до засновників Архітектурного Інституту в Києві (1918-1919), а згодом був керівником будівельного відділу Земської Управи на Поділлі.

Після окупації большевиками Наддніпрянської України Січинський виїхав до Галичини. В рр. 1921-1923 був він учителем української гімназії у Львові, і тоді виїздив часто з доручення дирекції Українського Музею на досліди архітектурних пам'яток Галичини й Волині. Висліди його археологічних студій опубліковано в двох альбомах у 1925 році: „Дерев'яні дзвіниці й церкви Галицької України XVI-XIX вв." та „Архітектура в стародруках". У 1923-му році В. Січинський переїхав до Праги, де був викладачем в Українському Педагогічному Інституті. Там же закінчив він свою вищу освіту докторатом з історії мистецтва (1927 р.), а через три роки після того габілітувався. 2-го березня 1942 р. ректорат Українського Вільного Університету в Празі іменував його надзвичайним професором історії мистецтва. Одночасно він викладав у тамошній школі „Студіо".

В 1934-му році В. Січинського запрошено до Львова для співучасти в консерваційних і реставраційних роботах при катедрі св. Юра. Вислідом його дослідів, спостережень, технічної праці, а попри те й архівних студій постала цінна монографія п. н. „Архітектура катедри св. Юра у Львові" (1934 р.), вид. Богословської Академії у Львові. Важливим доповненням його топографічних дослідів є чергова праця „Церква св. Духа гр.-католицької Духовної Семінарії у Львові" із серії видань гр.-кат. Богословської Академеї (1936-1939). В тому ж часі появилася його монографія з обсягу мистецьких пам'яток — „Архітектура Лаврова", надрукована в „Записках ЧСВВ" (1932-1941), і окремо в 1936 р., а ще раніше в 1923 р., за першим перебуванням автора у Львові, „Архітектура Крехівського монастиря по дереворитові 1699 р.".

У Львові В. Січинський ввійшов у тісніші зв'язки з представниками нашого мистецького руху, Петром Холодним, Павлом Ковжуном та Робертом Лісовським, і співпрацював з ними в українських мистецьких організаціях — Товариство Прихильників Українського Мистецтва а також АНУМ.

Проф. Січинський брав якнайактивнішу участь в наукових з'їздах та конґресах, як українських, так і міжнародних, а саме в двох конґресах слов'янських географів та етнографів (1924, 1927 р.), в IV конґресі мистецького виховання, в IV конґресі бібліофілів та в конґресі народного мистецтва в 1928 р.

В. Січинський брав участь в конкурсі молодих наукових дослідників, що його влаштував Інститут інтелектуальної співпраці при Союзі Народів. Учасників того конкурсу було 42 з 14-ох країн, а стипендій признано тільки п'ятьом вибраним, до числа яких попав і Січинський, з дорученням вести науково - дослідну працю. Вислідом цього змагу була його капітальна „Історія українського граверства XVI-XVIII ст.", видана у Львові в 1937-му році накладом редакції „Записок ЧСВВ". Того ж самого року він видав другу свою книжку п. з. „Нариси з історії української промисловости (вид. Кооперативної Республики", Львів 1937), де опублікував дуже цінні архівні матеріяли з ділянки ук-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Михайло Рудко
Европейський директор ЗУАДК

З ДІЯЛЬНОСТИ ЗУАДК В ЕВРОПІ

(2)

Заробітна платня великої більшости наших людей багато нижча від платні місцевих людей, і тому її не вистачає на утримання родини, зокрема в таких випадках, коли тільки одна особа в родині працює, а крім того є ще й хворі, а це між залишенцями досить часте явище. Трапляється, що такі люди не всилі оплатити навіть малого чиншу за дво- трикімнатне мешкання, що виносить 60 до 80 марок, і тоді таку родину виkидають знову до бараків. Тільки наша негайна інтервенція допомагає тим родинам вийти з важкого, іноді трагічного становища.

Про ставлення урядових чинників до наших людей нехай посвідчить, наприклад, такий характеристичний випадок. Одна висококваліфікована, з науковим стажем особа не-німецької національности працювала в німецькій урядовій інституції на відповідальному становищі, але з платнею дрібного урядовця. Ця особа мала змогу давати правні поради і полагоджувати не раз дуже великі справи як для наших людей, так і для цієї самої інституції, і тому німці було задоволені її працею, тим більше, що вона знала багато мов, була дуже точна, солідна у виконуванні своїх обов'язків. Але, коли ця особа, до речі скромна і під кожним оглядом коректна, зажадала підвищення платні до рівня місцевих працівників, які не мають ані такого фахового знання, ані освіти, тоді її призначили на підрядну функцію, щоб тільки не збільшувати платні. Не допомогло й те, що ця особа, доходячи свого слушного права, гарантованого між іншим женевською конвенцією, зверталась до найвищих державних чинників, з президентом держави включно. Права для чужинців існують тільки на папері, сказали цій особі навіть її шефи.

І це діється тепер, коли на сторожі прав чужинця стоїть бюро Високого Комісара ОН. Можна уявити, що було б, коли б не було тут ані бюра Високого Комісара, ані ЗУАДК, яких все таки офіційні чинники респектують. Хто ж має дати цим людям правну або тільки моральну опіку?

Це — коротко про Німеччину. Коли йде про інші країни, то ситуація втікачів у них не багато краща.

Ситуація залишенців в Австрії під господарським оглядом гірша, ніж у Німеччині. Вони конечно потребують посилення нашої допомоги. Наше Представництво у Відні через брак фондів не може розгорнути належно своєї діяльности, не зважаючи на те, що має досвідчених і здібних працівників. Д-р І. Харак, який очолює наше представництво, робить наполегливі старання:

а) об'єднати всі українські установи в Австрії в одну організацію — Союз Українців Австрії — і в такий спосіб створити одну репрезентативну організацію;

б) виєднати фінансові засоби в австрійському уряді на покриття адміністраційних витрат цього союзу;

в) одержати фонди в австрійському уряді і в міжнародних організаціях для допомоги залишенцям.

Навіть коли б це здійснилося, то наші люди в Австрії потребуватимуть дальшої допомоги, і тому конечним є вдержати наше представництво на тому терені.

Українці, які поселилися у Франції, живуть в умовах назагал кращих, ніж в Австрії. А все таки велика кількість людей потребує дальшої допомоги, головно в ділянках правних порад, відшкодування та еміграції. Наше представництво, очолене ред. Р. Голіяном, виконує свої завдання в міру можливостей, але не може розгорнути допомогової акції, бо не має на це фондів.

Становище наших людей в Бельгії подібне до становища у Франції. Представництво очолює д-р Степан Божик.

Треба висловити признання нашим представникам за їх жертвенну працю на протязі довгих років, — працю без жадної винагороди. Деякі з них мусять в останньому часі навіть докладати власні гроші, щоб покривати адміністраційні витрати представництва, бо навіть на те в нас немає засобів.

У цьому звіті трудно подати повний образ діяльности нашого представництва за ввесь час його існування. Він стосується до часу від липня 1959-го до кінця грудня 1962 року, за три з половиною роки.

Цей період є, мабуть, найважчим в існуванні Европейського Представництва. Навіть у найгірший час, зараз після ліквідації ІРО, ситуація не виглядала так безнадійно, як у цьому періоді. Недостача власних фондів (які в нашій організації ніколи не були надто великі) дійшла до краю. Безперспективність продовження контактів ЮСЕП'у, як єдиного досі джерела фондів, на яких утримувалося Европейське Представництво, починаючи від 1952 р., могла б бути достатньою причиною приступити до скорої ліквідації діяльности Европейського Представництва ЗУАДК'у. А все ж таки нам вдалося вийти, як виглядало, з майже безвихідної ситуації.

ОТЕЦЬ ДИРЕКТОР

Пам'яті визначного священика, педагога і філянтропа — о. Василя Лициняка, крилошанина та почесного прелата Української Греко - католицької Митрополичої Консисторії у Львові.

о. Василь Лициняк

З кінцем цього тижня проминає чверть сторіччя з того часу, коли українські гімназистки, учениці Української Жіночої Гімназії СС. Василіянок у Львові, спішилися востаннє вулицями міста Львова до своєї школи при вул. Длуґоша, щоб разом із своїми учителями та батьками подякувати Всевишньому за опіку в цілому шкільному році та зі свідоцтвами виїхати домів на вакації. Святочну Службу Божу в намірення української молоді відправив директор гімназії — о. крилошанин В. Лициняк, прощаючи молодь своєю глибоко-змістовною проповіддю. Правда, кожна проповідь о. директора Лициняка до молоді мала завжди свою виховну мету, але та остання проповідь, що її виголосив о. Лициняк на два місяці перед вибухом другої світової війни, була, наче б предвісником того лихоліття, що незабаром стрінуло і українську молодь і український нарід. В ній він згадав про переслідування християн і вказав зокрема на героїчну смерть св. Апостолів, що не злякались нести в світ Христової Істини та навіть понесли мученичу смерть в ім'я цієї святої Правди.

Ніхто не сподівавсь тоді, що ця проповідь о крилошанина — це „лебедина пісня" і його, як українського педагога і директора гімназії і його школи, як національної і релігійно - виховної установи, що впродовж свого 35-річного існування видала стільки ідейних одиниць та відданих нашій національній справі жінок і матерей.

Воєнне лихоліття знищило ту національно — виховну установу і розкинуло по світу рештки учителів тієї гімназії та її колишніх учениць. Злиденна скитальщина і нові умовини життя затерли в пам'яті вже багато імен і наших визначних педагогів і глибоко - ідейних учениць. Незатертою ще досі залишалася в пам'яті постать останнього директора цієї гімназії — сл. п. о. крилошанина Василя Лициняка ,великого педагога, філянтропа і приятеля молоді. А була це непересічна постать священика педагога і громадянина.

1го березня цього року проминуло 12 років від його смерти, і ця постать може бути зразком для наших молодих теологів і педагогів, та я хочу, накреслити сильветку його життя та ревної праці для молоді і її правдивого національного і релігійно-морального виховання.

Василь Лициняк народився 25 листопада 1873 року в селянській родині в Ярославщині. Гімназійну освіту дістав у Ярославі, а теологічні студії відбув у Відні, Львові і Перемишлі, закінчуючи їх з відзначенням у 1897 році. Одержавши в тому ж році духовні свячення, він був назначений сотрудником о. шамбеляна Кирила Селецького в Жужелі, коло Кристонополя і разом з ним брав активну участь в заснуванні монашого чина СС. Служебниць, що покрив цілу Західню Україну широкою сіткою сирітських захоронок та поширив свою діяльність на заокеанські поселення української еміґрації. Пізніше перенесено о. Лициняка до Ярослава на сотрудника та катехита тамошньої реальної гімназії. На тому становищі показав себе о. Лициняк не тільки прекрасним педагогом і вихователем молоді, але й великим суспільним діячем, засновуючи на передмісті Ярослава читальню „Просвіти", що стала головним центром діяльности молоді цілого міста та його околиць.

Митрополит Шептицький, оцінюючи ті непересічні організаційні здібности і запал до праці молодого священика, покликав його в 1905-ому р. до Львова спершу на сотрудника при катедрі св. Юра, а згодом на духовника віце-ректора Львівської Духовної Семінарії та одночасно на катехита українських, чи радше греко - католицьких учнів в середніх школах з польською мовою навчання. Ця остання функція, хоч спершу її трактовано, як додаткове зайняття для молодого священика-катехита, виявилася одначе так важливою і складною, що о. Лициняк мусів вкоротці зрезиґнувати з усіх інших постів і віддати себе повністю праці виховника і катехита тієї частини української молоді, що перебувала в польських гімназіях та в польському середовищі. Велика частина цієї молоді була вже зовсім спольщена, не знала ні своєї мови ні своєї релігії ні своєї національної приналежности. Отже, умовини праці українського катехита з такою спольщеною греко-католицькою молоддю не були легкі, тим більше, що директори і візитатори тих т. зв. австрійських гімназій з польською мовою навчання не дозволяли на навчання навіть греко - католицької релігії в рідній мові. Прийшлося вести затяжну боротьбу за ті конституційні права і з шкільною владою і з польськими директорами. Своїм глибоким вирозумінням, тактом та підходом до тієї молоді зумів о. Лициняк приєднати молодь не тільки до своєї церкви, але й до своєї національної спільноти так, що багато з тих спольщених уже гімназистів стало пізніше національно-свідомими і діяльними громадянами української спільноти.

Щоб рятувати українську молодь, зокрема українські сироти та діти українських робітників перед денаціоналізаційною політикою поляків, Великий Митрополит Кир Андрей заснував у Львові „Українську Захоронку" і Товариство Вакаційних Осель" і передав їх під безпосередню опіку о. Лициняка. На тому важливому пості працював о. крилошанин Лициняк повних 25 років.

Перейшовши на емеритуру, як катехит польських державних гімназій, о. Крилошанин Лициняк не переставав працювати і як педагог і як громадський та церковний діяч. Коли на початку 30-тих років польська шкільна влада хотіла розв'язати учительську семінарію СС. Василіянок у Львові, о. Лициняк, переібрав, на доручення Митрополита Шептицького, управу тієї школи та врятував її від запляйованої поляками ліквідації. Правда, польська влада не щадила йому за це різного рода прикростей, але мусіла числитися і з його авторитетом і зокрема з авторитетом Великого Митрополита, патрона цієї школи. Коли ж у 1933-му році польська влада відобрала повні права прилюдности Українській Жіночій Гімназії СС. Василіянок у Львові, і гімназії грозила ліквідація , о. Лициняк не завагався перебрати керівництво цією гімназією та своєю повагою і тактом, а зокрема своїм спокійним перенесенням тих труднощів, що робила тій школі і молоді польська кураторія, насилаючи на школу різні несподівані візитації і контролі, довів до того, що вже після одного року привернено гімназії знову повні права прилюдности, хоч з деякими обмеженнями.

Керування українською гімназією в тому часі не було легким. Пацифікація невинного українського населення Галичини, постійні арешти української молоді та переслідування української інтеліґенції на кожному кроці мусіли відбиватися сумним резонансом глибоко в душі молоді. Часті напади т. зв. „польської золотої молоді", тобто польської академічної юрби на українські громадські установи, школи і навіть на бідні гуртожитки українських студентів, вибивання шиб у вікнах тих установ, руйнування будинків тих установ та постійні шовіністичні репресії польської шкільної влади супроти учителів і учнів, і врешті щоденні провокаційні методи польського уряду і безустанна боротьба з ними — це незносима атмосфера, що в ній мусіли жити і виховувати свою молодь українські педагоги.

Позиція директора української гімназії в тих умовинах була незавидна, а його відповідальність і перед польською шкільною владою і зокрема перед майбутністю рідної молоді вимагала не тільки сильного характеру, але зразкової національної постави. Таким типовим директором української гімназії був сл. п. о. Крилошанин Лициняк. Своїм авторитетом і зразковою поставою, як священик, педагог і видний суспільний діяч та своєю лагідною, спокійною вдачею і глибоким вирозумінням переживань рідної молоді і зрозуміння недолі свого народу вмів він витворити в молодих душах повне довір'я і пошану, що нею він втішався до кінця існування гімназії, не тільки серед молоді, але й серед цілого громадянства.

Та, чи не найбільші заслуги поклав о. Крилошанин Лициняк на полі філянтропії, засновуючи вже після закінчення війни „Захист ім. Митрополита Андрія для українських сиріт", що йому завдячують тисячі українських сиріт своє існування і виховання та „Краєве Т-во Опіки над українською молоддю", яке після розв'язання польською владою молодечої організації „Пласт" відограло дуже важливу ролю в житті української молоді. Але на цьому діяльність о. Крилошанина не кінчалася. При його великому запалі до суспільної праці і при його невичерпній енерґії він знаходив ще й час на працю в українських господарських установах, виконуючи довгі роки обов'язки директора виробничо - торговельної кооперативи церковних риз і церковного устаткування „Достава", а поруч того також і функції члена Управи кооперативи „Союзний Базар" та врешті голови надзірної ради забезпеченевого Т-ва „Карпатія".

Така всестороння діяльність о. Лициняка у шкільництві і в українському громадському житті зовсім не стояли на перешкоді його основним обов'язкам, як греко-католицького священика. Кожного буддня раненько можна було бачити його при відслуженні Служби Божої в катедрі св. Юра, а кожного тижня на нарадах Митрополичої Консисторії і на авдієнції в Митрополита Кир Андрея, в якого о. Лициняк втішався великим довір'ям і признанням за його працю для молоді і громади. За цю ревність у праці наділив його Великий Митрополит високими духовними почестями, спершу радника Митрополичої Консисторії, згодом її Крилошанина та врешті Почесного Прелата Митрополичої Капітули. В 1943-ому році переїхав о. Прелат Лициняк до Криниці і там виконував свої функції, як священик і крилошанин Апостольської Візитатури на Лемківщині аж до часу евакуації Лемківщини. Тоді польська влада перенесла його на постійний побут до Тарнова, де й помер 1-го березня 1951 року в 78-му році життя та в 54-му році священства.

Покійний був зразковим священиком і громадянином. Вмів поєднати свою віддану службу Христовій Церкві з ідейною службою для свого народу. Від часів о. Маркіяна Шашкевича Західня Україна видала багато священиків, які були повністю віддані вічним ідеям Христа і невмирущим ідеям своєї релігійної нації. До тих ідейних священиків-патріотів належав також і о. Прелат Лициняк, якому лежала на серці передовсім доля української молоді, її освіта та релігійно - моральне і національне виховання. Цій великій ідеї посвятив Покійний всю свою снагу і ціле своє життя.

Часи, в яких ми жили і власними очима бачили ту віддану працю наших зразкових духовних провідників з Великим Митрополитом на чолі, належать вже до минулого. Та в історії нашого народу залишаться вони тими невгасимими свічками, за яких світлом підуть колись і грядущі покоління українського ідейного духовенства.

В. Стецюк

● **Нижча палата парляменту** в Ірляндії прийняла постанову, щоб вперше в історії тієї країни зійшлись нижча і вища ірляндські законодатні палати на спільне засідання, на якому през. Дж. Ф. Кеннеді виголосить промову 28-го червня ц. р.

ВІСТІ З ТОРОНТА

Ой, буде плакати Торонто! Але нашому артистові - малярові, М. Левицькому, зовсім байдуже. Він рішив замінити заробіткове Торонто на романтичний Париж і ні гіркі плачі, ні благальні відради вже не змінять його твердих постанов щодо виїзду.

Плакатиме за своєю недавно вибраною головою „Комітет для улаштування дитячих імпрез", який після видання платівки „Пісні і казки" віддихає від праці вже довший час.

Та й без того на Торонто сиплеться імпреза на імпрезі, не зважаючи на те, що вже літо зближається.

Чудом - дивом, беручи під увагу число присутніх, вдалося торонтському НТШ і КУК зорганізувати в найгарячішу неділю (понад 90 стп.) зустріч з проф. В. Кубійовичем,

До численно зібраного громадянства промовляли від: КУК — д-р М. Мицик, від НТШ — проф. В. Іванис, Ділового Комітету — проф. З. Зелений, Українськихх бизнесменів і професіоналістів — д-р О. Бойко. Гарячими оплесками прийнято промову проф. Кубійовича, який і цим разом не розчарувався у щедрості наших дивізійників, дістаючи від них 1.000 дол. на видання Української Енциклопедії.

Напередодні цієї зустрічі улаштовано пресову конференцію в приміщенні пластового Дому, де крім „Свободи" були заступлені такі наші часописи: „Батьківщина" М. Кролишин, „Вільне Слово" д-р С. Росоха, „Гомін України" І. Вараниця, „Новий Шлях" інж. О. Тарнавський, „Нові Дні" — П. Волиняк і „Українське Слово" — І. Боднарчук.

На конференції, якою проводив проф. З. Зелений, присутні довідалися про причини затримання у виданні 4-го тому Української Енциклопедії, що через постійний зріст матеріялів появиться повністю в 6-ти, а то й 7-ми томах. Свій продовжений побут на цьому континенті у зв'язку з приготуванням до друку „союзової англомовної" УЕ проф. Кубійович використав також для усунення однієї з перешкод у виданні УЕ, тобто наладнав справу нових фахових співробітників. Після інформацій проф. Кубійовича розвинулася дискусія над матеріяльними труднощами Української Енциклопедії, як також над англомовним виданням, яке друкується при Торонтському університеті, а особливо над транслітерацією в ній. При цій нагоді треба потішити заклопотаних українськими іменами, що індекс енциклопедії розв'яже справу „Джеків" і „Майків".

При цій нагоді інж. Тарнавський обзнайомив присутніх із появою молодечого журналу „Юнак", а незвичайне признання викликав звіт Цьопи Паліїв про т. зв. Акцію Сарсель, що існує від червня 1962 р. за ініціятивою пластової старшини при співпраці всього членства Канади й поодиноких членів Америки. Ця акція полягає на систематичній допомозі на адміністративні потреби НТШ в Сарселі. Теперішній місячний даток „Акції Сарсель" становить 250 дол. На цю ціль недавно зорганізовано пластовий базар, який приніс 400 дол. чистого доходу. Акція Сарсель може бути прикладом не голосних закликів, а плянової організації.

Шкода тільки, ща наша молодь не могла побачити між собою творця Української Енциклопедії.

При міській управі засновано першу Раду Народного Мистецтва, до екзекутиви якої ввійшли три українці. Між ними: журналіст Л. Коссар і С. Давидович від міністерства освіти при провінційному уряді. Першим завданням Ради є міжнародній фестиваль на закінчення Всеканадійської Національної Виставки.

Концерт Оксани Борис, учениці кляси фортепіяна М. Кравців-Барабаш, був першим дипломним концертом Українського Музичного Інституту ім. М. Лисенка.

Маруся Гробельська дістала від канадської шкільної ради 2.000 дол. стипендії разом з дипломом артистки — скрипачки.

Співак **Осип Гошуляк** підписав контракт з торонтською оперною компанією на наступний сезон.

Чоловічий хор СУМ „Прометей" під управою С. Гуміловича виступив на телевізійній програмі „Довкола світу".

Ігор Стебельський, ідучи слідами свого хресного батька, проф. В. Кубійовича, здобув титул маґістра географії та плянує працювати над докторатом в одному з американських університетів.

Як повідомляє канадська канцелярія УНСоюзу, на двогодинній віддалі від Торонта, у мальовничих околицях Мускоки малощо не видно нової оселі Народного Союзу. Справу офіційного повідомлення стримує вибір назви. Американські союзівці є за другою „Союзівкою", або „Лисогіркою", а п. Б. Зоричеві до вподоби „Союзівка — Канадійка". Побачимо, чия візьме!

Ол. Глібович

● **У Південе - африканській** Унії перебуває тепер 67,636 осіб у в'язницях, з чого тільки 10,760 очікують судових розправ. Більшість в'язнів — це автохтонні мурини, арештовані за спротив проти біло - расової політики тамошнього режиму Гендрика Верверда. Так званий „саботажний закон" дає широкі можливості урядові для переслідування всіх його противників.

● **Секретар скарбу** Даґлес Діллон заявив, що ті, які пропонують зменшити бюджет, запропонований урядом президента Кеннеді, „не мають найменшого зрозуміння для потреб життя і не знають, що діється в світі".

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ" І її ВИДАНЬ

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свобода" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА Ч. 19.

І. Гривко, Клівленд	9.00	М. Глова, Кліфтон Гайтс	2.00
В. Яровенко, Плейнфілд	9.00	С. Гавриш, Філадельфія	2.00
П. Климко, Гері	5.00	о. В. Танчак, Ню Бронсвік	2.00
О. Шеремета, Шикаго	4.00	В. Горчаківський, Денвер	1.80
Д-р Л. Романовський, Дейтон	3.00	З. Яцура, Ню Бронсвік	1.10
М. Кассіян, Вілкес Барі	3.00	П. Бендерський, Юніондейл	1.00
Ф. Мартинюк, Трімсби	3.00	К. Гриневич, Шикаго	1.00
Г. Танчук, Брендон	2.50	П. Циктор, Елізабет	1.00
Д-р І. Ясінчук, Фенікс	2.00	П. Яцура, Гарбертон	1.00
Д-р В. Когутяк, Ютіка	2.00	Ю. Новак, Дітройт	1.00
Н. Боресюк, Інтерн. Фолс	2.00	В. Богонович, Дітройт	1.00
М. Гонсько, Клівленд	2.00	О. Чмола, Боффало	1.00
М. Ковалисько, Клівленд	2.00	Ю. Лисяк, Торонто	1.00
Т. Демянчук, Торонто	2.00	Н. Напюк, Пассейк	1.00
П. Гладкий, Шикаго	2.00	В. Ґураль, Люївілл	1.00
Г. Маляко, Балтімор	2.00	П. Павлюк, Шикаго	1.00
І. Козак	2.00	А. Беднарчик, Менчестер	1.00
Д-р І. Микулович, Амбрідж	2.00	С. Поліський, Фарго	1.00

Повних два місяці „не буде олівця і книжки, ані суворого погляду учительки..."

Упродовж останніх двох тижнів в американських та й українських парафіяльних і суботніших школах відбувалися врочистості закінчення шкільного року. Більшість парафіяльних шкіл закінчили свій рік навчання минулої, або ще й попередньої п'ятниці, натомість більшість публічних шкіл, які впродовж року мають більше вільних днів з уваги на різновизнаневі і державні свята, закінчили своє навчання в п'ятницю, 21-го червня. Мільйони дітвори, покидаючи на повних два місяці все більше розпалювані літнім сонцем мури своїх шкіл, повторювали традиційне учнівське: „Не треба вже ані олівця ані книжки і не буде суворого погляду учительки". Рік навчання закінчили в минулу суботу, 22-го червня, і більшість українознавчих шкіл у наших громадах. Врочистість закінчення такого року відбулася і в українознавчій Рідній Школі в Джерзі Ситі. Багато батьків були запрошені насамперед до кляс, у яких їхні діти діставали свідоцтва - оцінки їхніх успіхів в науці української мови, історії, літератури, культури. Учителі, видаючи свідоцтва, підкреслювали, що вони є рівночасно і свідоцтвами для батьків, без зрозуміння та свідомости яких були б неможливі ці школи, як і від їхньої опіки та допомоги їхнім дітям у вивчуванні української грамоти залежать у великій мірі й оцінки на свідоцтвах. Після роздачі свідоцтв, усі учні й учителі та батьки зібралися спільно й до них промовив неструджений у своїх педагогічних зусиллях директор школи проф. С. Мухин. До дітей і батьків коротко промовляв ще ред. А. Драган, а між батьками були приявні голова Відділу УККА п. Вол. Білик, голова „Рідної Школи" п. М. Коць та представники інших організацій. Із вступних зауваг директора Мухина виходить, що „Рідна Школа" в Джерзі Ситі від 11 років веде суботнішнє навчання. В цьому році було таких навчальних 37 субот. Цього року у вісьмох клясах навчалося 110 дітей. До учительського складу, крім дир. Мухина, належали учителі Є. Валабан, Є. Ясеньовський, О. Колодій, І. Васильців, І. Благітка та І. Нинка, всі кваліфіковані, професійні учителі. На закінчення дир. С. Мухин подав усім радісну вістку: в новому 1963-64 шкільному році українознавча суботнішня школа відбуватиметься уже в приміщенні нової, тількищо збудованої коштом півмільйона долярів величавої і рідної української католицької парафіяльної школи св. Петра і Павла, одержавши на це згоду пароха і декана впреп. о. Антона Борси.

В ТРЕТЮ РІЧНИЦЮ
ТРАГІЧНОЇ СМЕРТИ ЮНАКА
ІГОРА ВОЛОДИМИРА ЛЕВИЦЬКОГО,
що загинув дня 28 червня 1960 року, у филях р. Вісконсін, в пластовому таборі „Великий Луг", —
буде відслужена
в суботу, 29 червня 1963 р.,
о год. 9 р.,
в церкві СВ. МИКОЛАЯ в МІННЕАПОЛІСІ, —
ЗАУПОКІЙНА ЛІТУРГІЯ,
а в неділю, 30 червня 1963 р.,
в ційже церкві, о годині 11.30 р.
ПАНАХИДА.

Спільно помянуті будуть разом утоплені юнаки-товариші:
Орест КУРИЛЯК
Роман КУЧМА
Орест НІКОРОВИЧ
Юрій ПРИПХАН
Олег ШЕРЕМЕТА
ВІЧНА ІМ ПАМ'ЯТЬ!
До участи в жалібних Богослужбах запрошує родина:
батько — о. др. ВОЛОДИМИР ЛЕВИЦЬКИЙ
мама — ГАЛИНА ЛЕВИЦЬКА
брат — ОЛЕГ ЛЕВИЦЬКИЙ, студ. 4 р. богосл.,
сестри — ОКСАНА і ЛЮБА ЛЕВИЦЬКІ.

КАТЕДРАЛЬНИЙ ХОР при СВЯТО-ТРОЇЦЬКІЙ ЦЕРКВІ в НЮ ЙОРКУ
з сумом повідомляє,
що дня 21-го червня 1963 року
відійшов у Вічність
Наш Довголітній Член Хору і Староста
бл. п.
АТАНАСІЙ ЗАПОРОЖЕННО
ПОХОРОН відбувся в НЕДІЛЮ, 23-го червня ц. р. о год. 12:30 дня з похоронного заведення до Свято-Троїцької Церкви, 359 Broome Street в Ню Йорку, а опісля на український цвинтар в Бавнд Брук, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
УПРАВА ХОРУ

Бл. п. АННА ДАВИДЧАК
з Гордишинських
померла після довгої недуги в Скочеві, Польща,
в дні 8-го червня 1963 року,
проживши 83 роки.
З глибоким смутком повідомляємо
Кревних і Приятелів
донька — ЄЛИСАВЕТА
зять — ДАМ'ЯН ПОРИТКО
внук — БОГДАН

Замість квітів на могилу
Дорогого Вуйка
бл. п. **СОФРОНА ЛЕВИЦЬКОГО**
складаємо даток для Наукового Т-ва ім. Шевченка в ЗДА в сумі $30.00.
Родини: ВЕЛИЧКОВСЬКІ
ЖЕРЕБЕЦЬКІ
ГОЛИНСЬКІ

До Членів 204 Відділу УНС в Ню Йорку

В зв'язку зі смертю св. п. довголітнього фінансового секретаря **Василя ГАСІЯ** — перебрав ведення всіх фінансових справ Відділу заст. секретаря, **Василь ПАЛІДВОР.**

Тепер належить вплачувати вкладки до його рук на місячних зборах кожної другої суботи по першім в галі правосл. церкви при 206 Іст 11 вул. від год. 6:30 веч., або для вигоди членів можна вплачувати також в бюрі Т-ва „Самопоміч" при 98 Друга Евс. між 5-6 вул. кожного вівтірка і п'ятниці від год. 10 до 3 попол. і від год. 6 до 8 веч., а також в суботу від 10 до 3 попол.

Членів, що залягають з вкладками, проситься вирівняти заборгованість, щоб не наразитися на суспендовання.

Тел. SPring 7-1336

УРЯД ВІДДІЛУ

ВОЛОДИМИР СІЧИНСЬКИЙ

(Закінчення із стор. 2-ої)

раїнського мистецького промислу.

В 1938-му році появляється чергова праця В. Січинського п. з. „Чужинці про Україну", яка дочекалася пізніше 4-ох видань українською мовою, одного французькою (1949 р.) і одного англійського Конґресового Комітету в кою (1953 р., вид. Українського Конґресового Комітету в Ню Йорку). Велика, як на наші умовини, кількість видань цієї важливої книжки була найкращим доказом її пекучої потреби. Її популярність заохотила автора до опрацювання другої книжки п. з. „Чужинці про Московщину", але важка недуга не дозволила зреалізувати цього задуму.

Під час другої світової війни, яку В. Січинський провів здебільшого у Празі, появилися два його великі репрезентативні альбоми: "Monumenta Architecturae Ukrainae" (1940 р.) і „Українське ужиткове мистецтво", з текстом в українській і німецькій мовах, попри цілу низку статтей чеською, німецькою й українською мовами.

Рік 1944 позначився дуже прикрою подією в житті Січинського: в жовтні того року арештувала його німецька поліція, після чого перебував він у в'язницях в Празі й Берліні в жахливих гігієнічних умовинах.

В 1949-му році, після переїзду до Америки працював д-р Січинський над декоруванням римо-католицької катедри в Нюарку. Проєктував престоли, портали, капітелі, які за його плянами реалізовано в Італії.

Мистецька творчість не зупиняла Січинського в продовжуванні наукової праці. Власне в Америці приступив він із притаманною йому енергією до опрацювання історії української архітектури, задуманої, як частина історії українського мистецтва. Продовженням історії архітектури мали бути дальші томи: історія української різьби, малярства, графіки й українського народного мистецтва. Цей монументальний твір, матеріяли до якого автор збирав 35 років, видало в Ню Йорку 1956-го року в двох томах Наукове Т-во ім. Шевченка.

„Історія української архітектури" В. Січинського вперше подає повний образ розвитку еволюції форм нашого будівництва у тісному причиновому зв'язку. Три головні доби — будівництво княжих часів, ренесансу й барокко — рівномірно трактовані й тісно сполучені з надбаннями найстарших віків (мегалітів та здобутками старо-геленськими), далі ґотики й врешті ампіру до найновіших часів.

Великою прикметою цього твору є прозорий, легкий стиль, який заохочує читача до продовження студій над українським мистецтвом. Важливим додатком до кожного розділу книжки є вичерпно подана наукова література.

Можна тільки жалувати, що Січинський не встиг повністю виготовити дальших частин своєї широко задуманої праці. В його рукописній спадщині залишилися тільки фрагменти дальших томів, які вимагають доповнень і узагальнень.

Великою заслугою В. Січинського було його співробітництво в Енциклопедії Українознавства в характері співредактора цього монументального твору.

Та попри ту велетенську працю, яку В. Січинський пробив за час свого трудолюбивого життя, звернув він увагу й на словник українських мистців, в якому зібрав все, що можна було й що треба було зібрати з цієї ділянки. Подібні енциклопедії існують в мовах німецькій (Kuenstler-lexikon) польській (Е. Раставецького) та російській (Д. Ровинського), при чому найширша з них німецька, що обіймає 35 томів і чимало місця приділяє українським мистцям. І власне в почуванні патріотичного обов'язку та в розумінні величі українського мистецтва Січинський опрацював саме такий словник українських мистців, що охоплює до 4 000 імен. Це — неначе завершення його науково - дослідчої діяльности, його лебедена пісня, а водночас незнищенний пам'ятник, що його автор поставив не лише нашому рідному мистецтву, але й собі самому.

Трагедією залишається аж досі факт, що ця фундаментальна праця ще невидана, все ще в рукописі. Можливо, що коли б Січинський дочекався вже недалекого ювілею свого 70-ліття, йому піднесено б, як почесний дар, цей монументальний твір, виданий якоюсь установою. Але це повинно бути все таки здійснене вже в недалекому майбутньому, в почуванні сплаченого довгу вдячности перед автором.

Наукові заслуги В. Січинського високо оцінені компетентними установами: він був іменований дійсним членом Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові в 1930-му році, а коли почала свою діяльність в еміґраційних умовинах Українська Вільна Академія Наук в Авґсбурзі, де згуртувалися наші найвидатніші наукові сили під проводом проф. Дмитра Дорошенка, одним із перших її членів став проф. д-р В. Січинський, як дійсний член УВАН.

В загальному огляді наукової діяльности й заслуг проф. Володимира Січинського можна схарактеризувати його, як одного з найбільш працьовитих українських учених, що лишив у своїй творчій спадщині імпозантне число праць, яке обіймає 600 позицій, між якими такі шедеври, як „Історія української архітектури", „Історія українського ґраверства", „Нариси з історії української промисловости", монографія про Юрія Нарбута, „Чужинці про Україну", „Архітектура Старокняжої доби", „Монумента Архітектуре Украіне", „Архітектура катедри св. Юра у Львові", „Архітектура в стародруках", „Архітекура Бардієва", поруч довгого ряду монографічних праць і статтей, присвячених окремими українським мистцям, питанням, зв'язаним із геральдикою, краєзнавством, виховними мистецькими проблемами. Він був також автором низки оглядів і рецензій. В. Січинський був справжнім енциклопедистом у нашій науковій літературі.

Найвизначнішим твором В. Січинського з ділянки церковного будівництва є монументальна церква оо. Редемптористів у Михайлівцях на Пряшівщині, побудована в 1933-1934 рр., центробанна святиня з характеристичним фронтом. Це є синтеза архітектурних форм, спертих на традиції старокняжої доби, які проєктодавець засвоїв на основі довголітніх студій і передав у скристалізованому вигляді. Спрощенням цього проєкту є церква у Віпани, Ню Джерзі, побудована в 1949-му році. Також у дерев'яній церковній архітектурі В. Січинський спирався на традиціях українського барокко, й залишив нам два зразки таких церков: у с. Комарники в Дукельському просмику, побудованої в 1937-му році, і в Порто Уніяно в Бразилії побудованої в 1951-му році. Січинський виявив свій хист також у світських будівлях, зокрема вілль, нав'язуючи в них до найкращих українських традицій типу „панських садиб", ідучи під тим оглядом слідами Василя Г. Кричевського.

Як графік Січинський оформив низку видань, в яких виявив свою високомистецьку культуру. У цій галузі творчости він ішов самостійним шляхом, опираючись впливам навіть таких великих індивідуальностей, як Василь Кричевський і Юрій Нарбут. Притаманною рисою графічних праць Січинського є віртуозність виконання, стремління до синтетичного вислову й перехід від чисто мистецьких засобів до суто малярських. До ділянки графічних праць Січинського слід зарахувати також його рисунки, якими він ілюстрував свої наукові твори, зокрема праці з ділянки архітектури.

Володимир Січинський є прикладом визначного українського ученого й мистця, який ставив упродовж свого життя найвищі вимоги до себе самого, і, хоч боровся не раз із великими труднощами, ішов сміливо вперед, на службі одній із найкращих ідей — любови до краси.

● **Президент Кенеді** 20-го червня був у Чарлзтоні, Вест Вірджінія, де виголосив промову під час відзначування 100-річчя того стейту. Хоч падав дощ, то Президент пішов між натовп людей та вітався з ними, хоч служба безпеки не радо на це дивилася, бо не могла б була оборонити Президента на випадок якоїсь небезпеки. Президент промовляв у Вест Вірджінії під час виборчої кампанії 1960-го року і тепер вказував на те, що від того часу зменшилося число безробітних в тому стейті.

Митрополит УПЦ в ЗДА...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

новлених церемоній почалася Свята Літургія, яку відслужив Митрополит в сослуженні чисельного духовенства і відомого архидиякона П. Пушкаренка. Церковним хором диригував п. В. Климук. Після Богослуження у власній церковній залі відбувся традиційний святочний обід. Тут були присутні заступник губернатора, він же і мейор міста п. Тодеско, скарбник міста п. Семко, а також і представник місцевої американської преси. „Свободу" заступав В. Остапенко. З українських організацій були заступлені: Конґресовий Комітет, УНСоюз і УРСоюз, Народний Дім та молодь. З пошани до американських гостей частину промов і тостів виголошено в англійській мові. Так, перше слово-привітання англійською мовою сказав член парафії д-р медицини Туркало. Змістовну і обширну промову добірною англійською мовою виголосив сам Вл. Митрополит. Усі промовці поздоровляли з успіхами тих, що спричинилися до цього свята — місцеву громаду. Кілька промовців торкнулися деяких питань і загально - українського значення. Так, заступник губернатора в своїй промові спеціяльно підкреслив, що за весь час свого урядування, він ніколи не чув, щоб в місцевих судових спаравах були замішані українці, і це він пояснює виключно культурністю українців, їхнім умінням, навіть на чужій землі, дотримуватись своїх національних традицій. Десь в середині обіду всі гості, а з ними разом і голова парафіяльного уряду, були приємно вражені, коли місцева громада піднесла свойому голові цінний подарунок, за його довголітню та активну працю в парафії. Прийшлося „потрудитися" і парафіяльному скарбникові, приймаючи пожертви на церкву: від п. Василевського — 100 дол., п. Шийки 60 дол., п. Козачинського 25 дол. та інші пожертви від багатьох людей. Після від'їзду Митрополита заля почала поступово порожніти. Але аж до самого заходу сонця навколишні мешканці - амер. могли чути, як з зеленого горбочка ллється мелодія степових пісень . . .

ЗДА в одному дні спустили на воду 4 атомові підводні човни

Ґротон, Коннектикат. — 22-го червня тут спущено на воду два атомові підводні човни: один типу „Поляріс", який назвали „Текумсел", і нищильний підводний атомовий човен „Флешер". При цій церемонії присутні були тисячі людей. Одну годину перед цією церемонією відтягнули з порту геть старий підводний човен „Флешер", збудований 20 років тому, який під час світової війни затопив 24 ворожі кораблі — 100 281 тонну тонажу. При цих церемоніях промовляли сенатор Джан О. Пастор із Ровд Айленду та віце - адмірал Елтон Ґренфелл, який сказав, що спущені на воду човни є пострахом для ворога. В Нюпорті Нюз, Вірджінія, спущено на воду 7 000-тонновий човин типу „Поляріс", який назвали Джан С. Калгавн. Промовляв конґресмен із Південної Каролайни Вілліям Дж. Дорн, а в порті Велледжю, Каліфорнія, спущено того самого типу атомовий човен, який назвали „Денін Бун". Промовляв асистен секретаря фльоти Дж. Векомін.

Бельгійський міністер закордонних справ критикує де Ґоля

Вашинґтон. — Бельгійський міністер закордонних справ, недавній генеральний секретар Організації Північно - Атлантійського пакту (НАТО) Поль Генрі Спаак, один із найповажніших і найвпливовіших европейських державних мужів, виступив на сторінках журналу „Форін Афферс" з гострою критикою політики французького президента Шарля де Ґоля. Спаак твердить, що „вето", що його де Ґоль зголосив 14 січня 1963 р. проти прийняття Британії до Европейської Економічної Спільноти (Спільного Господарського Ринку) був „чорним понеділком" однаково для европейської як і атлантійської спільноти. Він певний, що де Ґоль тільки сповільнив процес інтеґрації Західньої Европи з теперішньою Европейською Спільноти.

Москва таврує Пейпінґ за сіяння роздору між комуністами

Москва. — Центральний Комітет компартії СССР прийняв на своєму засіданні у минулий вівторок 18 червня ц. р. гостру заяву на адресу компартії Китаю, як формальну відповідь на листа від китайських комуністів, переданого в минулу суботу 15 ц. м. совєтському урядові комуно-китайським амбасадором в Москві Пан Тсе-лі. У тому свому листі китайські комуністи гостро критикували закордонну політику та політичну філософію Хрущова, лаючись знову на „ревізіоністів". Тепер ЦК большевиків закидає китайським комуністам „викривлювання" тез всекомуністичних з'їздів з 1957 і 1960 років та ведення „неоснованих атак" проти „братніх" комуністичних партій і всього комуністичного руху з розбиванням його єдности. З свого боку большевики закликають до єдности всіх комуністів у світі „у великій боротьбі проти імперіялізму та за перемогу соціялізму і комунізму в цілому світі". Водночас большевицький ЦК проголосив, що він рішив не оприлюднювати згаданого листа китайських комуністів, щоб ніби не загострювати дальшої сварні. Але тому, що китайські комуністи негайно оприлюднили у своїй пресі і радіо своє звернення до Москви, то й большевики оприлюднили ту резолюцію свого ЦК. Коментатори вважають, що обмін лайками між Москвою і Пейпінґом напередодні їхньої конференції в Москві, що має розпочатися 5 липня ц. р., не ворожить тій конференції добра.

Короткі вістки

● **Генеральний секретар Об'єднаних Націй** У Тант рішив відвідати дві комуністичні держави: 1-го липня ц. р. він приїде до Будапешту, а відтіль до Софії в Болгарії. Між Об'єднаними Націями і Мадярщиною були напружені відносини внаслідку здавлення мадярського повстання совєтськими танками та встановлення там уряду, підлеглого сліпо Москві.

● **Китайські комуністи** проголосили на передовому місці у всіх своїх газетах, що совєтський уряд відмовився оприлюднити їхню ноту з 25 „запитами", від з'ясування яких ніби залежить китайсько - совєтське „ідеологічне" замирення. Китайські комуністи твердять, що совєтський уряд боїться, щоб „нарід" не побачив по чисму боці правда.

Короткі вістки

● **Новий грецький прем'єр** Панайотіс Пінелліс поїде разом з грецькою королівською парою до Англії. Він перейме також портфель міністерства закордонних справ. Попередній прем'єр Константин Караманліс, який димісіонував, бо противився тій подорожі короля Павла і королеви Фридерики до Лондону, виїхав до Швайцарії, де перебуватиме аж до розписання нових виборів у Греції.

● **Альжирський прем'єр** Мохаммед Бен Белла заявив, що французькі хлібороби, які залишились в Альжирі, можуть спокійно працювати на ріллі включно до найближчих жнив, бо альжирський уряд не буде націоналізувати їхньої земельної посілости.

● **На зборах Американського Ревматичного Т-ва в Атлантик Сіті, Ню Джерзі** — доповідали два лікарі про те, що психічне напруження може бути причиною артретизму. Вони ствердили, що три пари близнюків мали того члена недужого на артретизм, який нездужав тому, що мав причину до гризоти. Інший член із кожної пари цих близнюків був вповні здоровий, бо був вдоволений із життя. Інші досліди стверджують, що близнюки не виявляють більших різниць при занедужуванні на різні недуги.

● **Секретар рільництва ЗДА** Орвіл Л. Фріман промовляв на закінченні Світового Конґресу в справі рільництва і сказав, що цей Конґрес у Вашинґтоні створив візію того, як можна буде врятувати людство від голоду в майбутньому.

● **У Британії безробіття** зменшилось вперше від вересня минулого року нижче пів мільйона осіб. Консервативна партія, яка втратила на популярності, вказує на той факт, як на головний доказ, що в Британії „ніколи ще не було так добре".

Посмертні згадки

ЕВСТАХІЙ КРИВЕН, член УНСоюзу, Відд. 5 в Асторії, Л. Ай. помер 14-го травня 1963 року на 76 році життя. У Відділі займав різні уряди. Покійний народився в с. Ферлиїв, пов. Рогатин 1887 року, а до Союзу вступив 1922 р. Покійний залишив у смутку дружину Юлію, дочки Марію і Анну і сина Данилка та 8 внуків, які є членами УНСоюзу. Похорон відбувся з церкви Чесного Христа на цвинтар св. Михаїла при участи Родини і членів Відділу. — Вічна Йому Пам'ять.
І. Сидор, секр.

ПЕЛЯГІЯ СТУЦЬКА (STUTSKI), довголітня членкиня Т-ва Запорозька Січ, Відд. 155 УНСоюзу в Перт Амбої, Н. Дж., відійшла у вічність, 9. травня 1963 року. Покійна народилася 1890 року в с. Черчі, пов. Рогатин, Галичина. Залишила в смутку мужа Филипа, 4 синів: Івана, Григорія, Стефана і Михайла, 2 доньки: Марію і Олену, 10 внуків і 2 правнуків. Всі є членами УНСоюзу. Похорон відбувся 13. травня при участи Родини, Знайомих і членів Відділу до Укр. Кат. Церкви, а відтак на цвинтар на вічний спочинок. — Вічна Їй Пам'ять.
М. Фединишин, секр.

НИКОЛАЙ ПЄКНИЙ, довголітній член Б-ва св. Василія Великого, Відд. 364 УНСоюзу в Клівленді, Огайо, помер 14-го травня 1963 р. на 74-му році життя. Покійний походив з с. З'їдалки, пов. Жовква, Зах. Україна. Полишив у смутку дружину Марію, доньку Ому, сина Михайла, зятя, ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 18-го травня 1963 року при участи Родини, Приятелів і членів Б-ва до укр. кат. церкви Преч. Діви Марії, а відтак на цвинтар св. а. Петра і Павла в Парма, Огайо. — Вічна Йому Пам'ять.
В. Владика

ПЕТРО ВАЛИҐА, довголітній член Б-ва св. Арх. Михаїла, Відд. 211 в Стейплетон, С. В., Н. Й. помер на 72-му році життя, дня 14-го травня 1963 р. Покійний походив з с. Вівся, пов. Підгайці, Галичина. До Союзу вступив 1915 р. Покійний полишив дружину Марту, 3 дітей, синів Василя і Петра, дочку Франку, невістку і зятя, 5 внуків. Похорон відбувся 17-го травня 1963 р. з похоронного заведення до укр. кат. церкви при участи Родини, Знайомих і членів Б-ва на Silver Mt. Cemetery, Staten Island, N. Y. — В. Й. П.
Т. Соколовський, секр.

РОЗШУКИ

ПОШУКУЮ
Ілька і Пелагію **НОКОРА**, родом з Яворівщини, в Західній Україні. Виїхали до ЗДА в 1950 р. до Passaic, N. J. Хто знав би щонебудь про про них, прошу писати на адресу:
Mrs. Maria KOPELCIW
416 — 6th Street SW
CHISHOLM, Minn.

Олена БУЧМА (Дмитрівна), уродж. 1898 (?) в с. Бучми-Вішків відізветься ласкаво на адресу:
Eugene T. Butchma
89-12 — 216th Street
Queens Village 27, N.Y.

ТАРЗАН, 5053. В печері ящіркових людей.

Тарзан і Ґарт були безпорадні супроти переважаючої сили чудаків, і ця фантастична банда ящіркових людей взяла їх до неволі.

Плазунські верхівці завезли їх краєм джунґлів до великого озера, де . . .

Вони в'їхали до дикого села в печері, де мешканці болюче з них насміхалися.